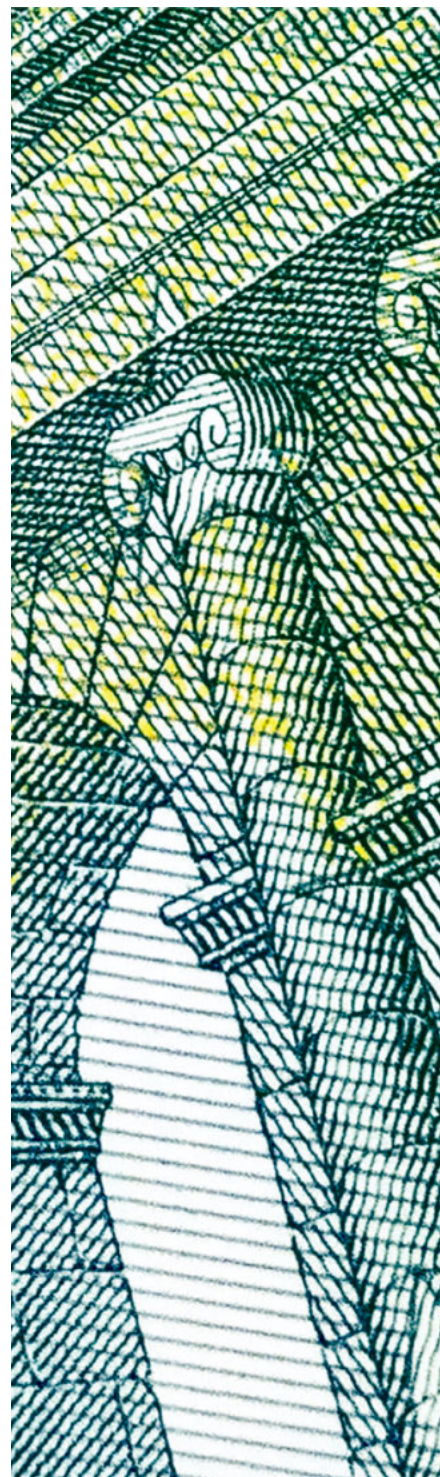

Deň daňovej slobody 2020

Oddnes už nepracujeme na štát, ale iba na seba a svoje rodiny

Daňovníci odpracovali 182 dní, kým splatili svoj účet za chod štátu

Dnes oslavujeme Deň daňovej slobody! Počnúc stredou 1. júla sme konečne prestali pracovať na štát a začali pracovať už iba na seba a svoje rodiny. Daňovníci museli odpracovať rekordných 182 dní, kým splatili svoj tohtoročný účet za chod verejnej správy a samospráv. **V porovnaní s vlaňajškom je to o 36 dní dlhšie. Ide o vôbec najhorší výsledok v histórii našich meraní od roku 1999 a zároveň vôbec najvýraznejší medziročný predpad.** Tieto výsledky vyplývajú z analýzy verejných výdavkov a daňového a príspevkového zaťaženia na Slovensku pre rok 2020, ktorú zostavila Nadácia F. A. Hayeka.

Deň daňovej slobody je obrazne povedané dňom, do ktorého odovzdávame celý svoj zárobok štátu a počínajúc ktorým si celý svoj zárobok ponechávame. V takejto podobe ide o ľahko uchopiteľné vyjadrenie skutočných nákladov na chod štátu. Pri medziročnom porovnaní je to tiež jednoduchý a zrozumiteľný indikátor hospodárenia vlády – poskytuje informáciu o tom, v akej miere štát prerozdeľuje hodnoty vytvorené v ekonomike.

Za rok 2020 predstavuje odhadovaná miera prerozdeľovania v slovenskej ekonomike 49,98 % hrubého domáceho produktu. **Inými slovami to znamená, že z každého eura vytvoreného v našej ekonomike štát v tomto roku vezme a prerozdelí 50 centov.** V porovnaní s vlaňajškom – kedy táto miera dosiahla 39,91 % HDP – došlo k rekordnému zhoršeniu štátneho prerozdeľovania.

Pod tohtoročným posunom Dňa daňovej slobody sa podpísali najmä dva faktory:

1. Ekonomické dôsledky pandémie koronavírusu

Slovenskú ekonomiku v tomto roku čaká prudký prepád, ktorý podľa aktuálnej prognózy IFP môže dosiahnuť až 9,8 %. Ide o dôsledok pandémie samotnej, no taktiež prijatých prísnych opatrení, pre ktoré sa naša ekonomika na tri mesiace takmer zastavila. Opätovné dosiahnutie predkrízovej úrovne ekonomickej aktivity sa očakáva najskôr v roku 2022. Na druhej strane bola vláda nútená vynaložiť významné prostriedky nad rámec rozpočtu, ktoré majú zamestnancom aj podnikateľom pomôcť s prekonaním tohto obdobia. Zároveň sa na hospodárení prejavujú automatické stabilizátory, špeciálne náklady na dávky v nezamestnanosti.

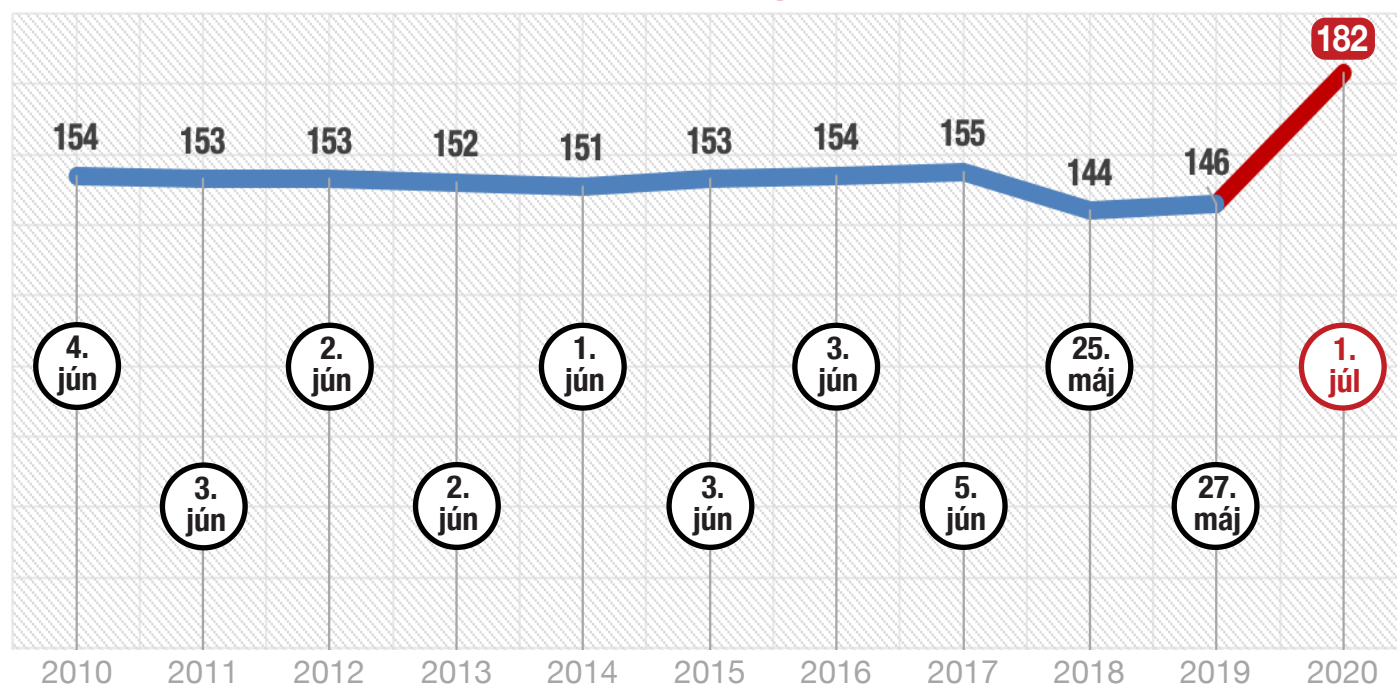
2. Nezodpovedné hospodárenie predošlej vlády

Druhým zásadným faktorom, ktorý by sa citeľne podpísal pod zhoršenie Dňa daňovej slobody aj bez vplyvu pandémie, je hospodárenie predošlej vlády. Tesne pred konaním volieb sme boli svedkami masívneho navýšenia výdavkov nad rámec schváleného rozpočtu, najmä v podobe trinástych dôchodkov, ktoré tento rok zaťažia verejné financie o dodatočných 442 miliónov eur. Ďalšie rozpočtované výdavky – hospodárenie subjektov verejnej správy vrátane samospráv, spolufinancovanie európskych projektov či výdavky na obranu – sa zároveň už v úvode aktuálneho roka ukázali ako citeľne podhodnotené.

Deň daňovej slobody 2010 – 2020

1. júl Dátum, na ktorý pripadá Deň daňovej slobody

— 182 — Počet kalendárnych dní, ktoré pracujeme na štát

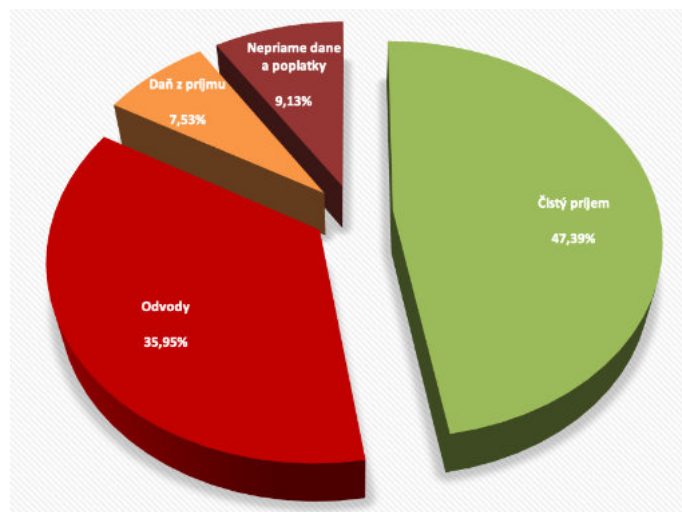
Daňové a odvodové zaťaženie priemerného zamestnanca mierne kleslo

Celková miera prerozdelenia vyjadrená prostredníctvom Dňa daňovej slobody predstavuje verejné bremeno, ktoré znáša celá ekonomika. Nie každý občan je však zaťažený rovnako, keďže výška daní aj odvodov sa líši podľa typu zárobkovej činnosti, výšky príjmu, rodinného stavu, počtu detí či objemu nakúpených tovarov a služieb. Preto okrem hlavného výpočtu Dňa daňovej slobody každý rok zverejňujeme aj prepočet daňového a odvodového zaťaženia priemerného pracujúceho. Tým mienime zamestnanca s priemernou mzdou a priemernými výdavkami.

Ak porovnáme čistý príjem, ktorý zamestnancovi ostáva po zaplatení všetkých priamych aj nepriamych daní a odvodov s celkovými mzdovými nákladmi, ktoré za jeho prácu zaplatí zamestnávateľ, zistíme, že pracujúcemu ostane približne len 47 centov z každého eura, ktoré zamestnávateľ zaplatí za jeho prácu. **Približne 53 centov – teda viac ako polovicu – z nákladov práce tak zhltnú povinné poistné odvody a dane.** Dlhodobu sa tento stav výraznejšie nemení. V roku 2020 sme však zaznamenali aspoň mierne zlepšenie. **Zatiaž čo minulý rok priemernému pracujúcemu ostalo 44,85 % zo mzdových nákladov na jeho prácu, tento rok je to 47,39 %.**

Hlavnou príčinou sú ekonomické dosahy pandémie, ktoré sa podpísali aj pod očakávaným objemom súkromnej spotreby. Slováci začali tento rok výraznejšie šetriť, takže priemerný pracujúci odvedie štátu na nepriach daniach aspoň o 27 eur mesačne menej ako vlani. Druhou príčinou je výraznejší nárast nezdaniteľnej časti základu dane na daňovníka, vďaka ktorému si priemerný pracujúci môže nechať zo svojej mzdy zhruba o 31 eur viac.

Koľko teda priemerný pracujúci odvádza štátu a koľko mu ostane? Vychádzame z prognózy IFP, podľa ktorej priemerná hrubá mesačná mzda tento rok dosiahne 1 114 eur. Zamestnanec s touto mzdou však v skutočnosti stojí mesačne svoju firmu 1 506,13 eura. Cenu jeho práce výrazne navyšujú odvody, ktoré zaňho musí platiť zamestnávateľ. Po zaplatení povinných poistných odvodov – čo znamená zdravotné, dôchodkové, invalidné, nemocenské a úrazové poistenie, poistenie v nezamestnanosti a odvod do garančného fondu – a tiež dane z príjmu fyzických osôb, potom priemernému zamestnancovi ostane čistá mzda vo výške 851,32 eura. Tu sa však zdaňovanie nekončí. Pri každom jednom nákupe platíme daň

Graf a tabuľka: Podiel daní, odvodov a čistého príjmu zamestnanca na jeho celkových mzdových nákladoch

Mzdové náklady firmy	1 506,13 €
Povinné odvody zamestnávateľ	392,13 €
Hrubá mesačná mzda	1 114,00 €
Povinné odvody zamestnanec	149,28 €
Daň z príjmu	113,41 €
Čistá mzda	851,32 €
Nepriame dane a poplatky	137,50 €
Čistý príjem zamestnanca očistený od všetkých daní a odvodov	713,81 €
Podiel čistého príjmu na celkových mzdových nákladoch firmy	47,39 %

z pridanej hodnoty. Pri nákupe niektorých tovarov ako pohonných látok, alkoholu či tabakových výrobkov platíme navyše aj spotrebné dane. A to ešte stále nie je všetko. Do celkového daňového zaťaženia vstupujú aj miestne dane a tiež povinné platby – napríklad koncesionárske poplatky. Po odpočítaní aj všetkých nepriamych daní a povinných platieb zostane na vlastné potreby pracujúcemu iba 713,81 eura. Z celkovej ceny jeho práce je to teda menej ako polovica – presne 47,39 % zo sumy, ktorú za jeho prácu platí zamestnávateľ.

Metodológia výpočtu Dňa daňovej slobody

Nadácia F. A. Hayeka vyhlasuje Deň daňovej slobody každoročne už od roku 1999.

Metodológia výpočtu pritom ostáva po celý čas nemenná. Hlavný výpočet predstavuje podiel konsolidovaných výdavkov verejného sektora na hrubom domácom produkte v danom roku. Toto číslo je následne premietnuté na počet dní, ktoré musíme odpracovať, aby sme, metaforicky povedané, splatili náš ročný účet za chod štátu.

Deň daňovej slobody teda odzrkadľuje aktuálnu mieru, v akej štát vyberá a prerozdeľuje prostriedky vytvorené v slovenskej ekonomike v aktuálnom kalendárnom roku. Nakoľko výpočty vychádzajú zo schváleného štátneho rozpočtu, rozpočtov ostatných inštitúcií verejného sektora aktualizovaných o verejne dostupné informácie o ich hospodárení a taktiež z aktuálnych prognóz rastu ekonomiky a výberu daní – aj samotný Deň daňovej slobody je vo svojej podstate prognózou.

Výsledná miera celkového prerozdeľovania v slovenskej ekonomike môže byť v prípade naplnenia rizík (napríklad pomalšieho než prognózovaného rastu HDP či prekročenia rozpočtových výdavkov) aj vyššia.

Deň daňovej slobody meriame prostredníctvom celkových verejných výdavkov, ktoré sú z dôvodu rozpočtového deficitu výrazne vyššie, než samotné verejné príjmy z daní a odvodov. Prepočet Dňa daňovej slobody prostredníctvom výdavkovej metódy tak poskytuje lepší obraz o celkovom bremene štátneho prerozdeľovania.

Tlačová správa na stiahnutie je dostupná na našej webovej stránke www.hayek.sk

Kontakt

Tomáš Púchly,
Analytik Nadácie F. A. Hayeka

E-mail: tomas.puchly@icloud.com
Telefón: +421 949 825 903

